

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izbaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 234.

LJUBLJANA, sobota, 28. decembra 1935.

Leto I.

Obsedno stanje v Nankingu

Pravi vzroki Hoareove ostavke — Laval se zagovarja pred parlamentom — Nevarnost spopadov na egiptsko-libijski meji Starhemberg čisti

Odločilni abesinski napad

London, 27. decembra. Agencija Reuter je prejela naslednje informacije iz Vzhodne Afrike:

Za Božič ni prišlo do nikakih značilnejših dogodkov, verjetno pa je, da se bodo operacije večjega stila v kratkem nadaljevale. Predvsem vse kaže, da bodo Abesinci skušali predreti italijansko severno fronto.

Na odseku južne fronte med Džidzig in Hararjem se Abesinci še zmerom utrjujejo. Gradnja utrdb vodi inozemski strokovnjaki. Zatrjuje se, da so Abesinci zgradili cel sistem modernih rovov, ki so zaščiteni z modernim orožjem in drugimi sredstvi, ki jih je prejela Abesinija v zadnjem času v prav velikih količinah.

Ras Desta razpolaga z vojsko, ki šteje preko 60.000 vojakov, in se pripravlja na odločilni napad proti italijansk. levemu krilu.

Nevarnost incidentov na egiptsko-libijski meji

London, 27. decembra. n. Kakor poroča »News Chronicle« so angleške in egiptске vojaške oblasti sklenile umakniti obmejne straže vzdolž libijske meje za nekaj kilometrov, da bi se tako ne izzvali incidenti z Italijani. Dosedanje obmejne postojanke tudi niso dovolj zavarovane za primer nenadnega italijanskega napada.

Silen mraz v Ameriki

Newyork, 27. dec. k. Za praznike je vladal v Ameriki silen mraz. Val mraza je zajel ves ameriški vzhod in napravil ogromno materialno škodo. Splošno vlada prepričanje, da je v snežnih viharjih izgubilo življenje do tisoč ljudi. Zelo mnogo ljudi je bilo zaradi posledice poškodovanih. Veliko število avtomobilov se je prevrnilo.

Dunaj, 27. decembra. w. Avstrijska vlada se močno trudi, da bi odstranila vse nevarne nacionalne socialiste, ki podtalno rušijo Starhembegov režim. Doznavamo, da je bil te dni izključen iz vrst domovinske fronte na Dunaju letalski polkovnik Josipovich, eden izmed voditeljev avstrijskega letalstva. Starhemberg je na to izključitev že pritisnil svoj pečat. Josipovicha so oblasti že večkrat opozorile radi njegovih žaljivih izrazov proti funkcionarjem Heimatschutza in domovinske fronte, kakor tudi radi njegovega protiavstrijskega mišljenja. Avstrijske oblasti sedaj raziskujejo, s kom je imel izključeni Josipovich zveze, ker je očitno stal na čelu močne nacionalno-socialistične zarote proti sedanjemu režimu.

Japonska trdno sedi v Čaharju

Šangaj, 27. decembra. a. V Šangaju, Nankingu in Hankau je proglašeno obsedno stanje, ker obstoji nevarnost novih dijaških demonstracij proti avtonomističnemu pokretu na severnem Kitajskem, ki ga neti Japonska. Po najnovejših poročilih je vzhodni Čahar že popolnoma zavzet od mandžurskih čet in njihovih mongolskih zaveznikov. Tako se je Japonska na severnem Kitajskem že popolnoma utrdila.

Tokio, 27. decembra. a. V Nankingu je bil ubit pomočnik ministra Tangjuen. Kakor je izjavil direktor tiskovnega urada japonskega zunanjega ministra, bi imel ta umor lahko še nepopoljne posledice za nadaljnje kitajsko-japonske odnose. Tangjuen je spadal med mirne politike, ki so se zavzemali za pametno politiko v odnosu napram Japonski. Če bi kitajska vlada v zadnjem trenutku ne poskrbela za varnost življenja svojih članov, bo propadel še poslednji poskus za ohranitev miru na Daljnem Vzhodu.

Zakaj je odstopil Hoare?

London, 27. decembra. n. Preden je sir Samuel Hoare vrnil kralju pečat zunanjega ministra, se je hotel braniti pred parlamentom. Ko so poslanci zapuščali dvorano, so se vpraševali, ali se Hoare ni še bolj prevaral, kakor je to priznal. Vse kaže, da je njegov umik samo začasen. Mussolini, na katerega je spričo padca angleškega zunanjega ministra in neuspeha francoske posredovalne akcije padla strašna odgovornost, se je skušal nekako opravičiti. Pravijo, da je bil tedaj, ko je imel svoj govor v Pontiniji, ki je postal povod za Hoareovo ostavko, že obveščen o

namerah angleškega zunanjega ministra in o propasti pariških načrtov. Toda ta njegova verzija je nemogoča. Hoare se je šele proti večeru onega dne odločil in predložil Baldwinu tekst govora, ki ga je nameraval imeti naslednjega dne v parlamentu. In šele ponoči je šef angleške vlade obvestil Hoarea, da ga ne more podpreti v zbornici, nakar je minister podal ostavko. Sploh je težko spoznati, kdaj Mussolini točno izraža svojo misel, ali tedaj, ko govori preko svojih listov, ali osebno pri kakih manifestacijah.

Laval utegne danes pasti

Pariz, 27. decembra. t. Parlamentarna skupina radikalne levice je imela snoči sejo, na ka-

teri so razpravljali o stališču, ki ga bodo zavzeli pri današnji zunanjepolitični debati v poslanski

zbornici. Predsednik skupine Chapelaine je v svojem govoru zagovarjal vlado in je naglašal, da bo okrog 12 članov radikalne levice tako ali tako glasovalo proti njej, lahko pa bi se zgodilo, da bi njihovemu zgledu sledili še drugi, kar bi vsekakor lahko povzročilo padec Lavalovega kabineta. Ugotovil je, da je večina njegove skupine naklonjena Lavalovi vladi, nato pa je predlagal govornike, ki naj bi na seji skupščine govorili o stališču večine njegove skupine. Danes se poslanci znova sestanejo. Seja se bo vršila takoj po Lavalovem govoru v poslanski zbornici.

Demokracija — temelj ČSR

IZJAVA MINISTRskega PREDSEDNIKA DR. HODŽE.

Praga, 27. dec. g. Ministrski predsednik dr. Milan Hodža je dal organu svoje stranke »Venkovu« pomembno izjavo o pomenu demokracije v ČSR in v svetu, v kateri pravi med drugim: Temelj naše demokracije je zrasel od spodaj navzgor in mora zato od spodaj najti tudi življenjsko silo za obstoj in nadaljnji razvoj. Od zgoraj organizirana demokracija bi vodila k diktaturi, od spodaj navzgor vzrasla demokracija pa pelje k častni organizaciji vseh komponent, k ureditvi stranke in kulturi političnega strankarstva. Angleška demokracija ima svojo bogato in staro tradicijo, francoska demokracija ima svojo filozofijo, češkoslovaška demokracija pa poudarja svojo posebnost s smislom za disciplino, za red in odgovornost. To je njen doprinos k svetovni demokraciji.

V harji na Portugalskem

Lizbona, 27. dec. a. Po vsej Portugalski so včeraj divjali silni viharji. Morje je deloma preplavilo luko mesta Porto, a več ljudi je bilo ubitih.

Kratke politične vesti

Ljubna Davidović,

šef bivše demokratske stranke je odpoval danes zjutraj na turnejo po Južni Srbiji. V Skoplju bo imel daljšo konferenco s svojimi prijatelji iz Južne Srbije. Z Davidovićem potuje tudi dr. Božidar Vlašić, generalni tajnik bivše demokratske stranke. Po konferenci v Skoplju se bo Davidović vrnil v Beograd, njegovi prijatelji pa bodo priredili več zborovanj Združene opozicije v Južni Srbiji.

V pisarni JRZ

je prišlo do pomembne izpremembe. Dosedanjega šefa pisarne Miloša Ivkovića je zamenjal Dušan Trifković, načelnik ministrstva v p. Novi šef je že prevzel svoje posle.

»Naš kalendar 1936«,

ki je izšel v Zagrebu, je z odlokom državnega pravdnštva v naši državi prepovedan.

Dr. Milan Gavrilović

je na sestanku zemljoradniškega krila izvenparlamentarne opozicije v Vramiću delal med drugim o hrvatskem vprašanju: Združena opozicija ima dva glavna cilja: Vprašanje preskrbe kruha za vse in hrvatsko vprašanje. Nedavno sem se razgovarjal v Zagrebu z dr. Mačkom, ki je že večkrat poudaril, da se hrvatsko vprašanje zelo pogosto namenoma pogrešno predstavlja srbskim kmetom. Povem vam, da hrvatskega kmeta mučijo iste težave, kakor vas. Zato je neobhodno potrebno, da se združite z njim in da mu hrvatsko sezete v roko.

JRZ

je sklepe v Petrovgradu konferenco pristašev, ki jo vodi kmetijski minister Svetozar Stanković. Na dnevnem redu je vprašanje reorganizacije JRZ v Petrovgradu in okoli.

Združena opozicija

je imela večje zborovanje v Bos. Kostajnici.

Zagrebska revija

»Nova Evropa« je začela anketo o hrvatskem vprašanju, ki jo nadaljuje v svoji božični številki, ko prinaša odgovore dr. Nikole Stojanovića, bivšega člana Jugoslovenskega odbora, in dr. Ive Kolbe. Stojanović piše med drugim: Fraza o vseh konstruktivnih silah Jugoslavije mora čimprej postati delo pod vodstvom nacionalne vlade.

Na božični dan

se je v Beogradu sestel kongres nove cionistične organizacije, ki jo v nekaterih židovskih krogih pri nas, ki simpatizirajo s staro cionistično organizacijo, imenujejo fašistično. Slavnostni otvoritvi kongresa je prisostvoval med drugim tudi predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić.

»Slovenski Jug«.

Tako se imenuje organizacija akademikov JRZ, ki izdaja tudi svoj organ pod istim imenom. Akademiki JRZ so ustanovili svoje klube že

Novi momenti v stari pravdi

Šma katoliški duhovnik politično delovati?

Zagrebski »Obzor« ima tole poročilo iz Sarajeva: Odbor Katoliške akcije iz Ljubljane je poslal tukajšnjemu »Katoliškemu Tjedniku«, glavnemu organu Katoliške akcije za vrhbosansko nadškofijo, popravek v zvezi z znanim poročilom, da je ljubljanska Katoliška akcija dovolila duhovnikom, da vstopijo v JRZ. V svojem popravku trdi ljubljanski odbor Katoliške akcije, da vodi Katoliško akcijo v Sloveniji od škofa postavljeni odbor in da je ona izven vsake politične stranke ter da nobeno delo političnih grup ne more predstavljati dela Katoliške akcije: v kolikor so torej poedini župniki ali kaplani pristopili k JRZ, so to storili povsem neodvisno od Katoliške akcije.

V zvezi s tem popravkom pri naša »Katoliški Tjednik« v najnovejši številki članek pod naslovom »Dva tipa«. List najprej citira zadevno časopisno vest h stališču ljubljanske Katoliške akcije in pravi: »Mi smo v tej vesti videli tendenco in očitek Cerkvi o nedoslednosti. In tako je v resnici tudi bilo. Kajti vsi so že dobro vedeli, kako je bilo

v hrvatskih škofijah duhovščini prepovedano kandidiranje, potemtakem tudi aktivno sodelovanje v politiki ob priliki zadnjih parlamentarnih volitev, in to baš z motivacijo, da ni to v duhu papeževih smernic in načel Katoliške akcije, po katerih se Cerkev ne sme izpostavljati, niti direktno niti indirektno, v aktivnem političnem in seveda tudi strankarskem delu. Vsi so tudi vedeli, da je naša hrvatska katoliška javnost, kakor tudi naš list, z zadovoljstvom in pohvalo dočakala to odločitev in jo branila z načelnim razpravljanjem. Trditev, da postopajo zdaj škofje drugače, je pomenila kritiko, a morda tudi malo zlobne skepse v iskrenost hrvatskih škofov. Zato smo se branili na edino mogoči način. V Sloveniji pa očitno stvar povsem drugače razumejo. Toda naj se jasno pove, da so hrvatski škofje ostali dosledni samim sebi. Naj se ne mistificira javnosti, kakor da bi bili predstavniki Cerkve zavzeli v najkrajšem času dve nasprotni si stališči, in to povrhu še proti željam svojih vernikov.

O, srečni čas, ki je prinesel nesrečo

Ljubljana, 27. dec.

O, srečni čas, poje božična pesem, življenje pa muhasto obrača pomen po svoje. Nemara je bila res sreča zanj, da je 53 let starega delavca Josipa Zupančiča v noči pred svetim dnem smrt brez bolečin vzela k sebi. — Tudi Longer Milan iz Trsta je mislil, da »ima srečo«, ko je nakradel za Din 4000 prstanov, pa je ni imel. Policija ga je ujela, izročila prstane lastniku, njega pa sodišču. — Tudi brezposelni trgovski pomočnik Anton R. ni imel sreče, ko je vlomil v Frankopanski ulici v stanovanje nekega gostilničarja. Zasačili so ga in ga izročili sodišču. — Štefan Verle bo morda bolj zadovoljen. Sedel je v Mariboru, pa mu je bil pogojno dovoljen dopust. Zdej je ministrstvo to ugodnost razveljavilo in je bil Verle spet povabljen v Maribor. S pomočjo policije

na vseh naših univerzah. V Beogradu in Zagrebu se ti klubi imenujejo »Slovenski Jug«, v Ljubljani ime še ni izbrano. Na ljubljanski univerzi so bile priprave za organizacijo dijakov JRZ izvedene v sporazumu in skupno s predstavniki akademskih društev bivše SLS, »Danice«, »Zarje« in reprezentativnega društva »Akademske zvezke«. Kakor piše glasilo dijakov JRZ bo novi akademski klub v Ljubljani prvi čisto politični klub dijakov na našem vseučilišču. »Slovenski Jug« poudarja zvestobo sedanjemu ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću, ki mu izreka popolno zaupanje.

se je vabilu tudi odzval. — Slabo srečo je imel tudi Alojzij Milavec, ki se je izdajal za Alojzija Bričmana in je pod tem imenom izvil od neke ljubljanske tvrde nov radio-aparat. Nato se je umaknil v Zagreb, kjer se je lotil enakega posla. Smola pa je hotela, da so ga prijeli in bo v kratkem gost ljubljanskega sodišča. — Božiček je obiskal brezposelne v obliki policijske racije, ki je spravila mnogo brezdomcev pod streho. Kakšna bo njihovoletna nagrada, morda še izvemo in bomo seveda povedali.

ŠTEFANOVA OGNJEVITOST

Ker je na sveti dan navada mirovati in čepeti doma, si na Štefanovo marsikdo privoščil še tiste merice, ki si jih je prejšnji dan odrekel. Tako je naredil tudi delavec Alojzij Zabukovec v Pijavi gorici. V neki domači gostilni se ga je tako naskrkal, da je zašel v prepir in pretep. Zdej se v bolnišnici pokori za to ognjevitost. Z nožem jih je dobil po životu in bo moral nekaj časa v vsakem oziru mirovati.

OBSTRELIL SE JE

Ključavničarski pomočnik 23 letni Albin Štefančič je v Vižmarjih raziskoval in preskušal mehanizem nekega samokresa. Radovednost pa je bila slabo nagrajena. Počil je strel in krogla se je zarila Štefančiču v levo roko.

Nacionalna ura. V soboto 28. t. m. bo predaval ob 19.30 urednik »Politike« in književnik Živko Miličević o dveh vojnih romanah (Emil Petrović: »Neznani junak«).

Gospodarske vesti

Letošnje dividende TPD.

Nekateri listi poročajo, da je bilo poslovanje Trboveljske promogokopne družbe v letu 1935 prilično ugodno in se je dobro razvijalo. Na podlagi tega mnenja nekateri računajo, da bo družba izplačala tudi za poslovno leto 1935 isto dividendo kot v letu 1934, ki znaša 5% na delnico.

Znižanje najemnin za železniška skladišča.

Prometno ministrstvo je z veljavnostjo 1. januarja 1936 znižalo sedaj veljavno zakupno ceno za odprta železniška skladišča na postajah za 40 do 50%. Podrobna pojasnila o znižanju zakupnine dajejo pristojne železniške postaje.

Zaposlenost v naši državi

Osrednji zavod za zavarovanje delavcev v Zagrebu je pravkar objavil podatke o gibanju števila zavarovanih delavcev v naši državi za mesec oktober v l. 1935. V tem mesecu se je prvič po štirih letih število zavarovancev povečalo nad 600.000. Povprečna zavarovana dnevna mezda je tudi prenehala padati in je znašala v oktobru 21,72 Din. Skupni zaslužek zavarovancev je v oktobru znašal 326,6 milijona dinarjev. V splošnem je treba ugotoviti, da so bile mezde silno skromne, kar se je občutno poznalo v vsem našem gospodarstvu.

Plačajte italijanske dolge.

Uvoznike italijanskega blaga je finančno ministrstvo pozvalo, da morajo poravnati svoje zadne dolge z vplačili v klijring in sicer 30% že do 27. t. m., ostanek 70% pa v dveh mesecih do 12. februarja 1936.

Italija omejuje izvoz.

V teh dneh je vlada prepovedala izvoz volne, volnenih odpadkov, kostanjev in tanina. — Obenem pa so bile podvzete dalekosežne spremembe carinskih tarif, zlasti za vino, predivo, barve, sladkor in podobno.

Pariška občina tone v dolgovih.

Sedanji dolg občine Pariz znaša nad 16 milijard fr. frankov. V tem nezavidljivem položaju so se občinski očetje odločili, da povišajo vodarino in prevozne takse po mestni železnici.

Kapital v zimi —> Lutz

V nekaj vrstah

Madžarska letalska družba bo v kratkem izročila prometu za notranjo letalsko službo, pa tudi za zunanjo, 30 zračnih taksijev. Vsak taksi stane 40.000 pengov in bo lahko prepeljal tri potnike.

Med kopanje temeljev za novo poslopje, ki ga bodo zgradili v bližini Towerja v Angliji, so našli nekaj dobro ohranjeni nagrobni spomenik rimskega prokonzula za Britanijo

Hvala Bogu, božič je za nami...

Maribor, 27. dec.

Minili so oni lepi časi, ko so bili božični prazniki težko pričakovani. Čas, bolj povedano: kriza je vsak praznik, ki je le količkaj zvezan z večjimi potrebami in izdatki, napravila nepriljubljenega. In če božični praznik minejo brez večjih pretresljajev za družinsko blagajno, potem ni čudno, ko poroče ta in oni: «Hvala Bogu, božič je za nami...» To pomeni prav toliko kakor: «Pa smo le srečno preživeli praznike in kar je glavno — poceni!» Tako je: včasih smo si želeli, da bi bilo v letu čim več takihle praznikov, sedaj pa kar s strahom mislimo nanje.

Ampak je bilo kljub vsemu vendar lepo! Za božič si je gotovo vsakdo privoščil trohico veselja in razvedrila, četudi zagrenjenega z mislijo, da se bo treba po praznikih odreči tej ali oni dobroti.

Smučarji so dobili — figo.

Še pred dnevi, ko se je z neba vsipaval najprej v debelih kosmih sneg in potem še oni posebne serete, ki ga obračajo najbolj smučarji — pršič, je oživela smučarska armada. Hvaležnost je kipela k nebu, ki je kar preračunano za praznike osrečilo naše dilcarje in dilčarke s tako bogatim darom. Pa se je veselje pokvarilo. Z juga je na božično noč zapihal topli vetrič, izpod obtakov se je vtil polhven dežek, s tem pa je tudi bilo konec smučarskega veselja. Srečni oni, ki so jo popihali visoko v hribe, kjer nenadna sprememba vremena ni zapustila takih posledic. Večina smučarjev pa je morala postaviti dilce v kot in kuhati jericu nad vremenskinimi oblastniki, ki so podili toliko lepih načrtov.

Božič v gledališču.

Božični prazniki so za mariborsko gledališče res prazniki v pravem pomenu besede. Kaj je vendar lepšega v teh časih kakor polno gledališče in cni pristrčni kontakt med igralci in publiko, ki se ga opazi res sanio ob praznikih. Nič čudnega ni to, ker o božiču pohitijo v gledališče široke ljudske plasti, ki si po načelu: «Samo enkrat v letu...» privoščijo drobce zabave in ki so menda obenem najhvaležnejša gledališka publika. Na božič popoldne so igrali Frankovo veseloigro «Vihar v kozarcu», ki je privabila predvsem okoličane in pri kateri je priljubljena Štefka Dragutinovičeva na mah potegnila za seboj srca vseh, ki bi jo še tako radi gledali na mariborskem odru. Pa je bila to menda zares njena zadnja predstava. Zvečer je pred polnim gledališčem doživela premijero Kalmanova opereta «Bajadera». Režiser Anton Harastovič in dirigent Lojze Herzog sta podala opereto v prikupnem stilu in je bilo opaziti marsikaj novega in osvežujočega. Seveda so bili zopet ljubljenci publike Pavla Udovičeva kot Odette Darimonde, Belizar Sancier kot princ Radjami, Elza Barbičeva kot

Marietta in Anton Harastovič kot Napoleon Cloche. Navdušenje je bilo veliko, igralci pa niso štedili s ponavljanjem posameznih pesmi in plesov. Prav lepo se je pri «Bajaderi» uveljavila prima-balerina Gina Jutršnikova, ki kaže vse lepši napredek. — Na Štefanovo so popoldne igrali Nedbalovo «Poljsko kri», zvečer pa je bila repriza «Bajadere».

Po kavarnah, oštarijah in pri orožnikih...

Nadvsje živahno vrvenje je bilo za praznike po kavarnah in gostilnah, ki so poskrbele za svoje goste kar najlepše. V «Veliki kavarni» so imeli oba dneva bogat kaba-

Dozgodki doma in po svetu

Na sveti večer je zpesnel

Ptuj, 27. dec

Neki K. M. iz Spodnjega Brega je že star znanec policije in orožništva. Vkljub temu, da je star že 54 let in oče deveterih nepreskrbljenih otrok živčih v velikem pomanjkanju, zapije vsak prisluzeni dinar in nato razgraja.

V torek so ga odgonsko poslali iz Ljubljane, kar ga je nabrže zelo ujezilo in se je že popoldne pošteno napil ter je na sveti večer razgrajal po ptujskih ulicah in napadl mirne pasante. Neki gospe je grozil, da jo bo zaklal in je letel za njo z odprtih nožem. Na srečo mu je ušla. Šel je na koločvor, da bi se odpeljal nazaj v Ljubljano, seveda brez denarja. V čakalnici je začel napadati potnike in se znati celo nad službujočim orožnikom. Ko mu je ta napovedal aretacijo, se je vrgel na tla in otepal z rokami in nogami, da je moral orožnik poklicati na pomoč še drugega orožnika in službujočega stražnika. Vsi trije so imeli zadosti opravka, da so rogovileža ukrotili in odpeljali v policijske zapore, kjer je še nadalje vso noč nazgrajal. Zjutraj so ga oddali v sodne zapore.

Za praznike — nož

Maribor, 26. dec

Praznike v Mariboru, ki so v splošnem potekli neobičajno mirno, je zmotil samo pretep na Koroški cesti, katerega žrtev je postal 35letni artist Henrik Marko.

Na božični večer je v neki gostilni na Koroški cesti popivala večja družba znancev, med katerimi je bil tudi omenjeni artist. Ob dobrem vinu je bilo razpoloženje praznično in bi se znanci tudi v miru razšli, ko se razigrani ne bi bili spomnili, da bi bilo dobro, ko bi tako za «špas» vrgli nekajkrat karte. Pri igri pa je nastal prepir. Beseda je dala besedo in omizje je postajalo vse glasnejše. Ko je gostilničar videl, da utegne nastati prepir, je postavil vse na cesto, kjer so se res kmalu nato sprijeli.

retni spored, pri katerem se je zelo uspešno uveljavljajal Ljubljancan g. Jelačin. V «Astoriji», «Kino kavarni» in v «Jadrani» so goste zabavale dobre kapele, na svoj račun pa so prišli tudi vsi drugi mariborski lokali in okoliške oštarije, kjer je oba dneva hreščal radio ali pela harmonika, ob katerih so se vrteli pari. Nabito polna sta bila oba dneva tudi «Grajski kino» in «Kino Union».

Praznik miru so tokrat upoštevali tudi oni, ki kaj radi pridejo navzkriž s paragrafi in je na policiji in pri orožnikih vladal blažen mir. Sicer so bil tudi čuvarji miru in reda za praznike precej širokogrudni in so tu in tam zatisnili oči, seveda vse zaradi preljubega miru. Prav je tako! —ob—

letni Bolgar, ki so ga šteli med najstarejše prebivalce.

Sosedom je zadnje čase pravil, da se je naveličal živeti. Kljub temu ni nihče slutil, da bo položil roko nase. Našli so ga še pri zavesti s hudo rano v pljučih, toda zdravnik, ki je takoj prihitel na pomoč, ga je rešil. Starcu seveda ni bilo prav, ko so mu v bolnišnici povedali, da mora še živeti.

Smrt najstarejšega člana francoske akademije.

V torek 24. t. m. je v Parizu umrl slavni književnik in najstarejši član Francoske akademije Paul Bourget. Rojen je bil 2. septembra leta 1852. v Amiensu. Uveljavil je v književnosti takozvani psihološki roman. V svojih prvih mladih delih je bil svobodomiseln, kakor njegovi sovrstniki Anatol France in drugi. Ko je pa preстал hudo bolezen, je postal verski mistik. Ta njegova miselnost preveva vsa njegova poznejša dela.

Ženitveni štrajk.

Z Irskega prihajajo sila neugodna poročila za mlada dekliška srca, ki bi se rada združila v zakonsko zvezo. Mladenci na Irskem so se pričeli obnašati nasproti mladim hrepenečim dekletom kaj čudno in odvrčujoče. Zarekli so se proti vsaki ženitvi. V preteklem tednu so pričeli dejansko stavkati. Prti sv. zakonu. V vsej državi rastejo kakor gobe po dežju takozvani «mladeniški klubi», ki imajo v svojih pravilih kot prvo točko ukaz: ne se ženiti! Kakšni razlogi so bili posredi, da so se irski mladeniči odločili za bojkot deklet, ni znano. Poročila pa pravijo, da nameravajo irska dekleta započeti proti temu obnašanju mladeničev protiakcijo: in sicer ustanavljajo klube, katerih edina naloga je, da se njih članice omože! Dekliške organizacije so šle v svoji vnemi celo tako daleč, da so se obrnile na irsko vlado v Dublinu, ki so jo opozorile na katastrofalne posledice štrajka, ki so ga započeli mladeniči. Kako se bo vlada v tem zanimivem primeru odločila, je težko naprej reči. Vsekakor je potrebna prava salomonška razsodba.

Mali živi avtomati

Čudovita tekma krilatih pevcev

Ljubljana, 27. dec.

Na razstavo in tekmo žlahtnih harških kanarčkov na ženskem oddelku učiteljskega na Resljevi cesti smo že spomnili svoje čitatelje. Obiskovalci se najbolj čudijo, kako je mogoče ptičke pripraviti do tega, da sploh hočejo peti in tekmovali med seboj. V našem Društvu za varstvo in rejo ptic pevk imamo pa take mojstre za vzgojo najboljših umečnikov, da se z uspehom kosajo z vso Evropo.

Predvsem morajo biti kanarčki stari pol leta in popolnoma dorasli, seveda pa morajo znati tudi že peti svoje speve. Čudna imena imajo najrazličnejši ptičji spevi in za kraljico vseh spevov velja votla

Trgovci z belim blagom.

V predmestju v Senti so detektivi pred dnevi odkrili tajno leglo prostitucije v hiši neke Madžarke in njenega moža. Ta dva sta največkrat z zvijačo zvaljala v svojo hišo mlada, nedolžna, še mladoletna dekleta, katera so pohotneži za drag denar oskrnjevali.

Madžarski par je bil v zvezi tudi z nekim mladim zakonskim parom, ki se je preživljal samo s trgovino z dekleti. Zapeljana dekleta so prodajali v razne tajne nemoralne hiše. Zločinca je odkril neki detektiv, ki se mu je posrečilo, da je prišel v zloglasno hišo, kjer je zasčil trgovce z živim blagom.

Trdovraten samomorilec.

Na Božič se je v zagrebški bolnišnici obesil Dragutin Kosovec, 25 let stari kmet iz Konjščine. Tripel je zaradi hude živčne bolezni in si je že nekajkrat hotel končati življenje. Vedno so ga o pravem času rešili. 11 t. m. si je hotel končati življenje s harakirijem. Z velikim kuhinjskim nožem si je zadal nevarno rano v želodec. 21. t. m. se je hotel obesiti, pa so ga tudi še o pravem času rešili. Nekaj dni je bil nato miren, najbrže je premišljeval, kako bi si končal življenje, ne da bi ga drugi pri tem motili. Dali so ga pa v posebno posteljo, ki je bila pokrita z mrežo. Kljub temu je na Božič le izvršil svoj tretji poskus samomora in to pot mu je uspelo. Nihče ne ve, kje je dobil vrvice. Bolničar je našel zjutraj že mrtvega v postelji.

Samomor 110 letnega starca.

V neki vasi blizu Plovdiva se je z lovsko puško astrelil neki 110-

vrvivka. Sodnike smo naprošali iz Nemčije in Avstrije, sedaj pa imamo že svoje v odbornikih Kelna-riču, Severju in Gojznikarju. Za vse speve lahko ptiček doseže 90 točk. Ne ocenjuje posameznih pevcev, nego rod, ko skupno tekmuje kolekcija štirih kanarčkov. Kolekcija torej lahko doseže 360 točk in predsednik Društva nemških sodnikov za petje kanarčkov, gospod Ascher iz Monakovega je pred tremi leti v Ljubljani ocenil kolekcijo s 351 točkami, da so slovenski ptički imeli svetovni rekord.

Majhne, popolnoma enake kletke so zložene na predalih in zagrnjene z zeleno zaveso, da so kletke samo lahko zatemnjene. V vsaki kletki je po en ptiček, ki ne sme videti svojega soseda. Rejec vzame s predala štiri kletke in jih postavi na mizo drugo na drugo, a ptički se ne vidijo, pač pa slišijo. Ptički se vesele svetlobe in se jrično veselo klicati in pomenkovati ter poskušajo tudi že peti. Prvič in drugič seveda še ne gre, tretjič pa morda že pojo vsi štirje. Tako jih treba uriti in vaditi po trikrat ali štirikrat na dan. Ko umetniki odpojo, morajo nazaj za zaveso, kakor v teatru. Tako se ptiček po dolgotrajnem treningu navadi, da zapoje in prepeva kakar ga prestaviš iz predala. Tudi če bi ga postavil pod posteljo, bi je! Pravi mali avtomati!

Razstava bo odprta do nedelje zvečer. Tekma je bila rekordna, saj je tekmovalo 124 najboljših krilatih pevcev v 31 kolekcijah. Vseh ptičkov je razstavljenih o-trog 250. Zmagali so s 336 letošnji ptički g. Mihe Dobravca iz Celia, ki je dobil srebrn venec z zlatim kanarčkom in veliko zlato medaljo; veliko zlato medaljo je s 327 točkami dobil Ljubljčan Bitenc Jože; za njim pa so nagrajeni še Ljubljanci Šušteršič Andrej, Omahna Fr. in Puh Lud. vik a med starejšimi ptički so s 354 točk. zmagali kanarčki Magdčič J. iz Zareba, malo zlato medaljo j dobil Golob Fr., veliko srebrno zaslužni načelnik odseka za rejo kanarčkov A. Francki, malo pa Bitenc Jože. Cene so prav nizke, da si vsakdo lahko kupi ljubkega in izvršnega pevca popolnoma čiste krvi slavnega rodu vrvivcev iz Harza. Ne pozabi te zlati otrokom napraviti veselje, saj za en dinar pri srečkanju lahko dobi zlahkega pevca!

Ko je bila „krvava rihta“ še na Žabjeku

Ljubljana, 27. dec.

Stara ljubljanska srajca mi je na Štefan dan pri cvičku pripovedovala:

Kdor danes v vinski navdušenosti preveč rogovili in robanti, ga skrbna policija nagradi s tem, da mu preskrbi hladno prenočišče na «pričnah». Ko se junak pomiri in prespi ter si zmačkano pomane oči, mu gospodje javnega reda in miru naprtijo še nekaj kovačev, pa je opravljeno.

Nekdaj je bilo drugače. Stare ljubljanske srajce vedo povedati,

da je takrat, ko je bila «krvava rihta» še na Žabjeku, pravica imela bolj trdo roko. Za laško kletvico, ki grdi Marijo in so jo k nam zanesli furlanski delavci, je človek šel kar tri mesece sest na Žabjek. Po potresu pa se je neki tak vročekrvnež v jezi oklenil nekega stebra in zarobantil z uvodom omenjene kletvice, da «se je še premalo treslo». Prisodili so mu za to — sedem mesecev Žabjeka.

Kar pa je dalo kazni nadih originalnosti, je bilo tole: Profos je vsako opoldne pripeljal kaznjence na ulico, kjer so morali poklekniti na pločnik in dajati Mariji zadoščenje na ta način, da so glasno molili — angelsko češčjenje.

Ali so se pri tem odvadili kletvin, o tem nimamo podatkov, res pa je, da so ljubljanski paglavci imeli svoj brezplačen teater, ko so poslušali in gledali spokorne arstante.

Rudarji rudnika v Reihershausenu pri Göttingenu so praznovali božič v globini 900 m pod zemljo. Orkester gledališča v Göttingenu jim je pa sviral.

To je tajnica predsednika Združenih držav Alojzija Polk Wilson, ki sme podpisovati predsednika na vseh aktih in pismih, katerih sam predsednik ne utegne svojeručno podpisati. Doslej je podpisala že 11.000 pisem. Strokovnjaki pravijo, da njenega podpisu ni mogoče razločiti od pravega Rooseveltovega.

Razgovori s čitatelji

Naša pota in gesla

Ljubljana, 27. dec.

zajednico, ki je skupna last nas vseh in v kateri imamo vsi enake pravice in enake dolžnosti.

Možje ljudstva.

(Opazovalec.) Dober opazovalec ste in bi si vas kar želeli za reporterja. — Ampak opazujte rajši navzdol kakor pa navzgor. Ljudje se menjavajo, ljudstvo pa ostane. Kar se tiče vaše opazke, da razni predstavniki pozdravljajo sedanjega bana na njegovih potovanjih po deželi kot «ljudskega bana» in da so prav tako pozdravljali tudi prejšnjega bana kot ljudskega bana itd. — pa moramo reči tole: Stvar je popolnoma v redu. Vsak ban mora biti ljudski ban. To je njegova samoumevna dolžnost. In je prav tako samoumevna dolžnost vsakega državnega funkcionarja, od ministra dol do zadnjega uradnika, da je ljudski človek. Ker vsak uradnik je za ljudstvo tukaj, ne pa ljudstvo za njega. Čast je za naše bane, ako je ljudstvo videlo in vidi v njih svoje ljudi. Kako ponosno zvenijo besede cesarja Napoleona, ko se je leta 1815. povrnil v Francijo in se se ljudstvo zgri-njalo okoli njega: «Jaz sem mož ljudstva!» Česa si morejo možje na vodilnih mestih bolj želeli kakor zaupanja ljudstva? Zaupanje ljudstva pa si je mogoče pridobiti samo s poštenostjo, objektivnostjo in pravičnostjo in seveda v prvi vrsti: z dejanskim delom za ljudstvo.

Dr. Z. v B.) Za odkrito besedo v interesu slovenske skupnosti so Vam stolpci našega lista vedno na razpolago. Može, ki so pokrenili «Glas naroda» — pokrenili so ga z velikimi denarnimi žrtvami, — je vodil najboljši namen: nuditi naši javnosti neodvisen dnevnik, ki naj bo nekakšna svobodna tribuna za vsakogar, ki hoče spregovoriti iz naroda za narod; torej resničen glas naroda. Da je tak list živa potreba, o tem ne more biti dvoma.

Treba nam je medsebojnega razumevanja, iz katerega se bo rodilo medsebojno zaupanje in spoštovanje, iz tega pa naša vzajemnost. Cilj je slovenska kulturna, socialna in gospodarska skupnost; povezanje vseh naših razcepljenih duhovnih in materialnih tvornih sil v zdrav, udaren in zmagovit kolektiv. Temu cilju hoče služiti naš list.

In kar zadeva naše sožitje z brati Hrvati in Srbi v duhu državnega in narodnega edinstva, je naša deviza ta: Mi hočemo docela prelomiti s preteklostjo; nam se hoče novega državnega življenja na podlagi medsebojnega zaupanja, na podlagi svobodne državljanske zavesti, ki ustvarja zavest skupnosti, mi si želimo občestva, povezanega z živo silo ideje — tiste ideje, ki smo ž njo 1. decembra 1918. postavili svoj tako krasni skupni dom, kraljevino Jugoslavijo, — zakaj nam je ta naša država življenjska potreba, in mi gledamo nanjo kot na organsko

Denar še vedno zamrznjen

Do zime je zamrznilo 4 in pol milijarde. Ali jih bo otajalo spomladansko sonce?

Ljubljana, 27. dec.

Preprosti ljudje, «navadni zemljani» kot se nam pravi, vemo, da ob nizki temperaturi in zlasti pozimi zamrzne voda. Ob hudem mrazu, takrat kadar vse zmrzuje in od mraza škriplje, je neprijetno. Človeka zebe in toplejše se obleče, če se seveda lahko — recimo, če ima suknjo ali kaj podobnega, kar drži toploto. Sicer je pa revež, če je humorist, po'em se utegne vesti kakor tisti cigan, ki je napol gol v najhujši zimi molil prst skozi mrežo in se delal norca, kako je mraz. Tako je torej s tem navadnim, pozemskim mrazom in zamrznjenostjo.

Zamrzovanje posebne vrste

Zadnja leta pa se polagoma privajamo še na neki drug mraz, na zamrzovanje prav posebne sorte. Vseposod pravijo, da je začel pred časom denar zmrzovati in da ga je doslej že precej zamrznilo. Podoba je, da se je zakopal in tako globoko zamrznil, da ga ni sredsstva in umetnije, ki bi ga mogla spet priklicati v življenje. Nekaj spomladi je že bilo v tem

času, par poletij je vražje žgalo, toda denarne zamrznjenosti ni bilo moči otajati. Še tako vroče sonce ni moglo izvabiti denarja na svetlobo, med ljudi, v življenje, da bi ga lahko enkrat videli, čipali in ga v svojih dlaneh ogreli, revčka, od dolgotrajnega sibirskega mraza, ki ga je moral pretrpeti in ga še trpi.

Nezaupanje

Navadni zemljani tega nenavadnega «fizičnega» pojava zamrznjenja denarja ne utegnemo bogsigavedi kako globoko presojati. Voda zamrzne, to že razumemo, toda glede denarja — to je pa spet druga zadeva. Te dni so časniki poročali, da je 4 in pol milijarde zamrznilo. Kako zamrznjenih? — se vprašujemo. Ljudje, ki se razumejo na gospodarsko psihologijo (dušeslovje) se pri vprašanju denarnega zamrznjenja obotavljajo z nezaupanjem, ki ga ljudje kažejo glede posoje in vlaganja denarja. Da, to nezaupanje pa že bolj razumemo. V gotovih primerih je povsem logično, da je do takšnega nezaupanja prišlo. V današnjih naprednih časih se čud-

no berejo poročila, da je denar v nogavicah, za trami, v slamnica, na svisljih in da ga včasih, če je papirnat, miši požrejo. Čudno, kaj? — ko je naš denarni stroj že tako napreden — pa mu ljudje ne zaupajo.

Da bi jim šel denar izpod palca

To nezaupnje naj bi bilo torej tista kritična temperatura, zavoljo katere denar zmrzuje. To nizko temperaturo bi bilo torej treba dvigniti, ljudi ogreti, da bi jim šel denar bolj izpod palca. Toda kako? Kje dobiti to novo silo, kje najti spomladansko sonce, ki bi otajalo zamrznjeni denar, zamrznjeno gospodarsko kri, ki se dan-

danes tako neznansko leno pretaka skozi naše gospodarsko življenje.

Energično...

Neki preprosti človek mi je onile dan v svoj «sveti jaz», ko za Božič ni mogel priti vsled denarne zamrznjenosti do najpotrebnejših sredstev, enostavno dejal, da bi bilo treba to bolezen zamrznjenosti energično in brez vsakega obotavljanja rešiti, kajti denar se ni pogreznil v zemljo. Med nami je, med nami prebiva, samo energično ga je treba poklicati v življenje! Energično — tako sodijo preproste glave preprostih zemljanov.

-ž-

Liudie na zatožni klopi

Ljubljana, 27. dec.

Pozor na psa!

Od maše je šel gospod Andrej skozi Moste in je moral stopiti na stran. Niti opazil ni napisa «Hud pes» in stopil pri priprtih vratih na dvorišče. Še preden je opravil, je skočil hudi pes vanj, ga ugrizel in raztrgal, da je zdelani gospod Andrej moral v bolnišnico. Zdaj zahteva 2000 Din za strah in bolečine, 400 Din za praznjo obleko, povrh naj pa lastnica psa plača še stroške v bolnišnici, če bi jih ne plačala bolniška blagajna.

Hišna lastnica je pa razložila, da gospod Andrej ni prišel v prazno hišo pri hišnih vratih, temveč skozi vrata naravnost na popolnoma ograjeno dvorišče. Pri dvoriščnih vratih pa ni niti kljuka, pač pa je tam opozorilo na hudega psa, ki mora varovati hišo.

Tako in tako je gospod sodnik prepričeval gospoda Andreja, da je bil pač hudi pes dosti zavarovan na ograjenem dvorišču in bi niti table pravzaprav ne bilo treba, zato je pa lastnico psa tudi oprostil in gospodu Andreju povedal, naj poskusi pri civilnem sodišču.

Zanimiva tatica

Kradla je, da bi v zaporu dobila inspiracijo.

Še mladoletna Aleksandra Kolut, ki prebiva v Beogradu, in prijateljico, ki je prišla že nekajkrat navzkriž s paragrafom in je bila zaradi tega že zaprta. Nekega dne ji je ta prijateljica z navdušenjem pripovedovala, kako je v zaporu. Aleksandra je tedaj sklenila, da se mora sama prepričati, kakšne občutke ima človek v kehi. Pisala je namreč feljtone za časopise, pa nobeno uredništvo ni hotelo sprejeti njenih produktov. Reklji so ji, da nima resnične inspiracije in so njena dela zaradi tega slaba.

Tako se je mlada Aleksandra odločila, da bo šla sama po inspiracijo v zapor.

Krenila je k čevlarskemu mojstru Savi Ljubinoviću v Dalmatinski ulici v Beogradu, mu natvezila vse mogoče o svojem poreklu, si naročila par novih čevljev po meri... Ko je odšla, je mojster odkril, da so mu zmanjkali novi čev-

lji. Aleksandra je zopet prišla in kramljala s čevljarjem. Zopet je zmanjkalo par čevljev, ko je odšla. Mojster ni osumil mlade brhke Aleksandre, toda bližnji stražnici je pa le javil, da mu hodi neznan dihur krast v delavnico čevlje. Nekega dne so potrkali orožniki pri mladi Aleksandri. Nič ni tajila. Prišla je pred sodnika.

— Kaj ste po poklicu?

— Študiram glasbo.

— Kaj so vaši starši?

— Ne stanujem z njimi. Prebivajo na deželi, jaz pa študiram v Beogradu.

— Lepo, toda zakaj ste kradli?

— Veste, gospod sodnik, pišem feljtone. Še nikoli nisem bila v zaporu, zaradi tega sem kradla čevlje, da bi prišla v zapor in tam dobila inspiracijo za feljton, ki bi ga vsako uredništvo rado sprejelo.

Kjub temu je bila obsojena na sedem dni pogojno. Plačati mora čevlarskemu mojstru tudi odškodnino za odnešene inspiracijske čevlje.

Rad bi prišel na vešaja

Pred poroto v Welsu (Avstrija) je stal te dni 58letni pekovski pomočnik Karel Dornik, pristojen v Jugoslavijo. Preteklo poletje je bil zažgal štiri domačije; škoda je znašala 120.000 šilingov.

Po praznikih imajo otroci zopet svoje veliko veselje, ko občudujejo igrače, ki jim jih je prinesel božiček. Čigava je lepša, moja ali

Obtoženec je svoje zločine priznal in izjavil, da jih je izvršil zato, da bi ga obesili. Pripovedoval je, da od vojne sem ni več delal. Bil je zmeraj «auf der Walz». Večkrat je bil iz Avstrije izgnan, a je vedno spet prihajal nazaj. — «Pa me ni več veselilo to vandranje. Pa sem si rekel, rajši umriem v Avstriji na vešalih, preden me spet odženejo v Jugoslavijo. Saj sem takoj pisal karto, da sem jaz zažgal, da ne bi kdo po nedolžnem prišel noter.» Na predsednikovo vprašanje, ali je občutil kakšen ke je obtoženec odgovoril:

Iz življenja naših v Ameriki

V mestu Pueblo se je pripetila avtomobilska nesreča, ko se je župnik Ciril Zupan peljal v bolnišnico previdet nekega bolnika. Gospod župnik si je pri padcu porazal brado in mu jo je moral zdravnik zašiti. — V Pueblu je umrl Frank Renard, po poklicu mizar. Star je bil 62 let. Vse svoje premoženje je zapustil cerkvi, ker je bil samec in ni imel drugih dedičev. — V bolnišnici v Pueblu so operirali g. Jakoba Dolgana.

V Ely je umrl za srčno kapjo Rudolf Mayerle, ki je bil rojen leta 1888. v Vojni vasi pri Črnomlju. Pokopali so ga 2. decembra. Za njim žalujejo žena, trije sinovi, hči, brat Jožef in sestri ga. Martina Fink ter Matt Marolt. — Dne 3. decembra so volili v Ely mestne svetovalce (alderman) ter sodnika in podsodnika. Kandidiralo je 13 meščanov. Izvoljenih je bilo od teh devet Slovanov, med katerimi je tudi Slovenec že dosedanji alderman Frank Zgonc. Za sodnika je bil izvoljen Edwin Tomz, za podsodnika pa rojak Joseph A. Mertel.

V Detroitu sta se poročila John Stupar in gđc. Ljudmila Kovachek. — V Flintu, Michigan, sta praznovala zlato poroko ga. in g. Lovrenchich. G. Joe Lovrenchich je bil rojen pred 79 leti v fari Vrh pri Vinici. Kot mlad fant se je izselil v Ameriko. Njegova žena je Poljakinja.

V La Salle sta praznovala pre-

«Kes? Mislim sem si pač, da je bolje za mene, ako radikalno končam. Vsakemu človeku je njegova usoda namenjena. Meni tudi.» — Predsednik: «Baje ste se izrazili, da že čutite vrv okoli vratu.» — Obtoženec: «Da, logično.»

Sodnijski zdravnik je označil obtoženca za psihopata z manjvrednim živčevjem, ki pa je za svoja dejanja popolnoma odgovoren.

Dornik je bil obsojen na deset let težke, poostrene ječe. Ravnodušno je sprejel kazen.

tekli mesec 30letnico njune poroke ga. in g. Gregorich iz kraja Oglesby. — Svoj 50. rojstni dan je proslavila ga. Ana Dularjeva. — V bolnišnici v La Salle leži hudo bolan g. John Močilar. Kot žrtev nesreče v premogovniku v Peru je pa prišel v bolnišnico g. Anton Barlich.

Astrološka napoved

za 28. december.

Dan je dober za ljudi na vodilnih mestih, za vladajoče in stvarjajoče. Prinaša uspeh in priznanje. Poslovno življenje dobiva pod trigonom Merkurja z Neptunom vedno veliko pobud in doseza s tem dobičke. Duševnim delavcem in znanstvenikom prihajajo ta dan dobri domisleki, ki pospešujejo njihovo delo. Sploh se pojavlja danes veliko veselja do dela. Konjunktura Marsa z Mesecem pa nekoliko zasenčuje dobro sliko tega dneva. Napravljata nekateri ljudi (aprilske nature in tiste, ki prebivajo v prvi hiši) razdražene, osorne, tudi brezčutne. V avgustu rojeni ljudje bodo zapadali v precejenjavanje samega sebe in bo z njimi danes v družbi in poslu neprijeten opravke.

Stare temelje je treba spoštovati, vendar ne smemo opustiti pravice, da postavimo nove.

Goethe.

«Oče hoče za kovača ribjega olja.»

«Saj sem ti že prej povedal, da ga nimam.»

«Oče je rekel, da hoče za kovača ribjega olja, pa če morate zaklati celega kita!»

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

3

Srečna domačnost.

«Oh, mama, ura je že deset, a Williama še sedaj ni domov. Le kje se tako dolgo mudi?»

«Ali, draga Ela, saj to ni nič nenavadnega, da ta ubožec prihaja tako pozno domov. Saj veš, koliko se žrtvuje za naju.»

Mlado dekle je sklonjeno stopilo k mizi, na kateri je že bila pripravljena večerja. Zamišljeno je gledala v samovar, iz katerega je puhtela para. Mati je zadovoljno opazovala hčerko.

Ela Morrisova je bila zares krasno dekle. Prava majska cvetka. Njena vitka postava je bila krasna; lica so ji žarela kakor jutrnja zarja, velike, modre oči so bile kakor sijoče zvezde. Lase je imela plave, oblečena pa je bila zelo preprosto.

Gospa Morris njena mati, je bila že osivela, a še zelo dobro ohranjena ženska, kateri se je še poznala nekdanja lepota. Oblečena je bila v črno obleko in je pletla.

Soba, v kateri sta bili mati in hči, je bila zelo okusno opremljena, znamenje urejenih razmer.

«Že ves dan, draga mama», je spregovorila zdaj hči, «mislim na Williama. Ah, kaj bi bilo z nama, da se William ni tako trudil za naju in nama pomagal v nesreči.»

Mati se je nasmehnila in odgovorila:

«Pazi, ljubi otrok, da te on ne sliši. Veš, da se vedno huduje, kadar začneš tako govoriti. Pred nekaj dnevi sva se slučajno pogovarjala o tem, pa mi je dejal: veš, draga teta, nimaš se mi za kaj zahvaljevati, kajti čeprav si sama bila sirota, si me majhnega dečka vzela k sebi in me negovala. To je samo moja dolžnost, če sem sedaj dober s teboj.»

«Da, da, on je zelo pošten mladenič — pravi oče revežev in jaz ga zelo cenim.»

Ela je pri teh besedah zardela. «Ah, da, zelo trdo nam je šlo,» je dejal mati, «preden se je Williamu posrečilo, da je dobro zaslužil. Dobro veš, da smo potomci ene najstarejših in nekdanj najmočnejših škotskih rodbin. Po tistem nesrečnem dogodku, ki je stal življenje Walliamovemu očetu, smo živeli skromno in tiho. Nihče se nas in našega plemstva več ne spominja — za vedno smo izginili, pozabljeni. Pa vseeno je to dobro — midve sva zdaj srečni in zadovoljni.»

«Samo nekaj me zelo skrbi in muči, ljuba mama. Veš... William je tako ljubezniv in dober.» Dekle je spet zardelo ko mak.

«No, in —?»

«Toda istočasno je pa zelo čuden. Pogosto je tako raztresen in že večkrat sem ga slišala, kako je mrmral nekaj nerazumljivega. Ah, kako sem se vselej prestrašila! Sem ga vprašala, kaj mu je, pa je odgovoril, da se ne počuti dobro. Ampak meni se zdi, da ima nekaj na duši, kar ga tare.»

«Ela,» ji očitajoče odvrne mati, «ni prav, če kaj slabega misliš o njem. Prepričana sem, da je on najplemenitejši in najbolj pošten človek.»

«Jaz mislim isto, mama. Toda vseeno bi rada vedela, zakaj William izostaja včasih po cele noči. O, če zahaja v slabo družbo, srce bi mi počilo od žalosti.»

«Torej je ljubosumna» si je mislila mati, hčerki pa je rekla:

«Pomiri se, ljubi otrok. Mlad je in gotovo ima prijatelje, čeprav nikdar o njih ne govori.»

V tem se je začul zvonec.

«Prišel je!» je veselo vzkliknila Ela in odhitela ven.

«Pustite, bom jaz odprla,» je odinila služkinjo in je odprla vrata. Vstopil je visok, močan mladenič, ki jo je takoj objel.

«Kje si bil tako dolgo, ti porednež?» ga je pokarala. «Več ko eno uro te že čakamo. Večerja je že na mizi. Ah, porednež, ali se tako pozno pride?»

«Ela, draga Ela, ne karaj me. Imel sem važen poslovni opravek, zato sem se toliko zamudil.»

«Ah, ti neumni poslovni opravki! Veš kaj, William? Opusti to letanje za dobičkom. Saj imaš že itak dovolj in bi —»

«Bi te lahko vzela za ženo — kajne, da si to hotela reči, draga moja?» se je pošalil in jo poljubil.

«Če me hočeš, William?» je zašepetala, «nimam drugega ko sebe, moje vroče in zvesto ljubezen, to je vse.»

«Res je, draga, tvoja ljubezen do mene je tako velika, da bom moral zanjo sezidati veliko palačo. Samo še eno leto, pa boš moja ljubljena ženica, jaz pa ti bom izpolnil vsako željo.»

«Jaz pa ti obljubim, William, da bom rada stanovala tudi v bornem stanovanju, samo če bom lahko poleg tebe. Ljubila te bom do svojega poslednjega diha...»

«Otroka, kaj delata?» je zaklicala gospa Morris.

Ela se je izvila iz njegovega objema in vstopila sta v sobo. Sedli

so za mizo k večerji. Ves čas so le malo govorili in šele, ko je William odrinil svoj krožnik, mu pravi gospa Morris:

«No, dragi William, kako kaj napredujejo tvoji posli? Ali je kaj novega?»

«Nič važnega, draga teta, saj veš, da zaključujem zdaj na borzi velike kupčije. Zato se utegnem le malo brigati za druge stvari.»

Gospa Morris je vzela časopis in ga dala Eli.

«Daj, Ela, čitaj, kaj je kaj novega danes. — William rad poslušaj, kadar ti čitaš.»

«Za politiko se ne zanimamo,» je rekla Ela, ko je razgrnila časopis. «Preidimo torej na dnevne vesti: ... glej, kaj pa je tole:

«Nocoj so našli v Hyde-parku mrtvega zelo znaega gentlemana, lorda Bradsona. Poieg trupla so našli samokres. Izvršil je samomor v trenutku duševne zmedenosti. Krive bodo temu ogromne izgube v rudnikih, dasi so mu ostala še zelo velika posestva na Škotskem.»

«Lord Bradson!» je vzkliknila gospa Morris. «To je naš daljni sorodnik, tudi on je iz Škotske.»

«Kaj ti je, William?» je prestrašeno vzkliknila Ela, «kaj se ti tako grozno svetijo oči?»

«Motiš se, draga Ela, ji je mirno odgovoril on, «gotovo je svetloba luči naredila, da se ti je to zazdelo.»

Ne, ne, ona se ni motila. Ko je prečitala to vest, so se Williamove oči nenavadno svetile. Potem je nadaljevala:

«Ah, grozno, strašno, poslušajta:

«Nov umor! Nocoj so poleg obale Temze našli mrtvo dekle, katere telo je bilo strašno zmrcvarjeno. Kakor pri prejšnjih umorih, je tudi to telo imelo iste znake, katerih tu ne moremo pobliže opisati. To dekle — navadna blodnica, Katica Lundsale po imenu, je kakor trdijo detektivi, dan prej, preden je bila umorjena, prevarala in okradla nekega siromašnega mornarja. Mornarja so zaprli, toda je dokazal, da je to noč bil na ladji, nakar so ga izpustili. Nekaj policijski uradnik je šel četrte ure prej mimo kraja umora in ni ničesar opazil. Ko se je vračal, je našel dekletovo

truplo. Vsa policija je na nogah za morilcem.»

Ela je odložila časopis.

«Ne morem več čitati. Tako me je strah, da mi črke kar plešejo pred očmi. O Bog, kako strašen umor! Tisti neznanec, ki je umoril dekle in jo tako razmesaril, mora biti grozen človek, ali ne, William?»

William je pogledal na uro.

«O, saj je ura že deset. Takoj moram iti, skrajni čas je!»

Ela je poskočila.

«Kam greš, William?» ga je plaho vprašala.

«V neko gostilno ob Temzi. Tam me čakajo gospodje, s katerimi imam nekaj trgovskih poslov.»

«O, William, tja greš, kjer se je zgodil ta umor? Tedaj moraš iti skozi zloglasno mestno četrt — Whitechapel! Ah, William, ostani tu, jaz se tako bojim zate.»

William je bil takisto vstal. Njegov obraz je imel hladen izraz.

Gospa Morris je bila odšla v spalnico, ni ju hotela motiti.

Ela se je oklenila Williama in ga rotila, naj re hodi z doma v tisti kraj. «Ah, moj Bog, samo če pomislim, da bi se lahko srečal s tistim strašnim morilcem in to tako pozno ponoči — srce se mi trga od strahu. Vzhodni del mesta je tako samotni, tako nevaren...»

«Ne boj se, draga, jo je pomiril. Sem močan človek in se bom že ubranil vsakega napadalca. Zdaj me pa ne zadržuj, mudi se mi, gospodje me čakajo.»

Ela ga je z vzdihom spremila v predsobo.

«Toda, zakaj hodiš vedno v tem plašču? ko imaš vendar tako lepo suktno! Tudi ti mnogo bolj pristojna.»

«Plašč me bolj varuje pred to mokro meglo», odgovori William in vzame črn klobuk.

«Izgledaš kakor kak razbojnik. Samo dolg nož ti še manjka, samokres in puška», se je šalila Ela. «Ho, kaj pa imaš v žepu?»

«Kaj? To je moja beležnica, draga.»

Pri teh besedah jo je nežno odinil.

«Kajne, da se boš kmalu vrnil?»

«Bom, Ela.»

Naglo jo je poljubil in odšel.

Prišedši na cesto, je trenotek obstal kakor neodločen, nato pa se je tesneje zavil v plašč in pospešil korake. Čez nekaj časa se je ustavil pred petnadstropno hišo, ki jo je obdajal velik vrt.

Človek, ki umira od lakote poleg požeruha, se more obvladati samo s pomočjo vere v neko višjo moč in pravico. Napoleon.

Previdnost.

— Poslušaj, Ernest, ali si danes zvečer prost?

— Sem.

— In jutri zvečer?

— Sem.

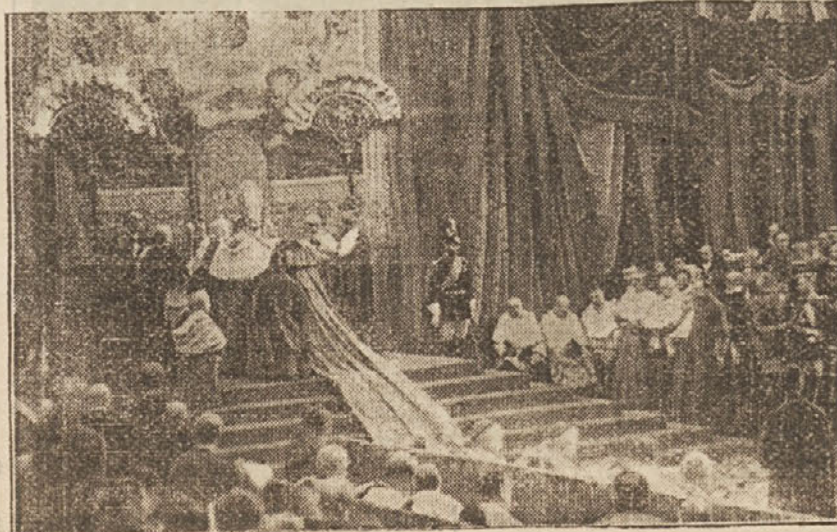
— In v petek zvečer?

— Tudi.

— Kaj pa v soboto?

— Žal, imam neodložljivo delo.

— Škoda! V soboto sem te nameraval povabiti na večerjo.

Slika kaže, kako je papež Pij XI. izročil novoimenovanim kardinalom kardinalske klobuke in druga

znamenja kardinalske dostojanstvenosti.

Dnevna kronika

× Peter Žmitek umrl. Po večletni težki bolezni je akad. slikar Peter Žmitek umrl na sveti večer in na Stefanovo so ga pokopali. Peter Žmitek je bil pred dobrimi 60 leti rojen v Kropi, nato je absolviral obrtno šolo v Ljubljani in akademijo v Petrogradu, od koder je prinesel prav solidno tehnično znanje in široko slovansko dušo. Bil je član kluba slovenskih impresionistov »Save«, kjer je sodeloval na vseh razstavah in tako pomagal ustvarjati slovensko umetnost. Izpopolnjeval se je na akademiji v Pragi in bil profesor risanja na nekdanji realki in sedanjih I. drž. realni gimnaziji, a leta leta 1932 je zaradi bolezni moral v pokoj. Kot resničen prijatelj prirode je bil pa strasten lovec in z vso vnemo deloval v odboru Slovenskega lovskega društva in v Kinološki zvezi. Življenje ga je razočaralo in vedno je poudarjal, da so najbolj človeški in edini zvesti prijatelji psi. V silnem trpljenju je odpustil vsemu svetu in vdano čakal na smrt. S svojim delom si je zagotovil spomin v naši umetnostni zgodovini. Časten mu spomin!

× Odlikovanja. Z redom Jugoslov. krone III. stopnje je odlikovan dr. Janko Bedeković, predsednik upravnega sodišča v Celju. Z redom Sv. Save V. stopnje pa Jurij Vrhovnik, vpokojeni, pisarniški uradnik pri sreskem sodišču v Prevaljah, in Martin Trojmer, vpokojeni viš. urad. oficijal v Mariboru. Čestitamo!

× Osebnosti. Podšumar Robert Premerstein je premeščen iz Radeč k sreskemu načelnstvu v Murski Soboti. — Kontrolorka Marija Mohorčič je premeščena od pošte Ljubljana III. k poštni direkciji v Beograd. — Višji kontrolor Karel Hribnik iz Šmarja pri Jelšah na pošto Maribor t. — Za načelnika 3. polož. skup. 2. stop. je postavljen pri prometno-komercialnem oddelku na železniškem ravnateljstvu v Subotici Ivan Deržič. — Za kontrolorja 7. polož. skup. na postajo Ribnica je postavljen Franc Janežič, dosedanji kontrolor postaje Verd.

× Klub koroških Slovencev v Ljubljani priredi v soboto 28. t. m. ob 18.30 v mestni posvetovalnici spominsko svečanost za pokojnim voditeljem koroških Slovencev Francetom Grafenauerjem. Pokojnikovi prijatelji, častilci in zastopniki vseh narodnih društev naj se svečanosti udeležijo.

× Novi ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič je na sveti večer prevzel posle in sprejel predstavništvo Zveze organizacij magistratnih uslužbencev. Pozdravil ga je predsednik magistratni direktor g. Jančigaj, župan je pa uradništvu zagotovil, da bo navzlic težkim razmeram skušal ohraniti dosedanje stanje mestnega uradništva. Nato je župan sprejel načelnike posameznih uradov. Tudi ob tej priliki je novi župan poudaril, da bo vedno branil interese mestnih nastavljenecv.

× Javna seja mestnega sveta ljubljanskega bo v ponedeljek 30. decembra ob 17. v veliki dvorani mest-

Slike iz sodne dvorane

Poredni Janko in zvesta Polonica

Ljubljana, 27. dec.

Polonica je prav gosposka postrežnica in že blizu 40, vendar pa še vedno mladostna in živa. Tisti večer je bila s fantom v kinu in se je zakasnila, da ni mogla več v svoje stanovanje, ker stanuje v prav strogem zavodu. Šla je h kuharici pri »Vitezcu«, da bi pri njej prenočila. Toda tam so ji nagajali zaradi fanta in je bila hudo ogorčena in jezna, da je kar jokala. Užaljena je šla in pred hišo našla Jankota. Bil je zelo kavalirski in ji je ponudil prenočišče pri svoji materi. Ni kazalo drugega, da je šla, a pripeljal jo je kar v svojo sobo z dvema posteljama. Pa je postal nadležen, toda ona je ostala zvesta, da jo je končno takorekoč vrgel ven in postavil na cesto. Do 6. zjutraj je posedala revica na dvorišču, končno je pa opazila, da ji iz torbice manjka 5 kovačev, urica in pa prstan, ki se ji je vedno zapletal v paternošterček. Poklicala je policaja in šla z njim nad Janka. Ni bil še oblečen, ko je prišel odpreti in dolgo se je obotavljal, preden je dal povrsti vse nazaj.

Čigava je pa Jankova obleka?

Jankota pa tudi dolže, da je v rakovski cerkvi iz puščice pri Mali Tereziki ukradel nekaj drobiža. Mežnar Janez in stara šepasta Katrica, ki pometa cerkev, sta dejala, da je tistemu zelo podobno, toda za prisego ne moreta trditi. Tedaj je pa zaradi Jankove obleke nastala zelo sitna zadeva. Tako se je stvar obrnila, da bi bili Janka skoraj slekli. Pred njim je namreč na zatožni klopi sedel neki njegov tovariš, ki je ukradel obleko, v policijskem zaporu je pa svojo obleko

negla poglavarstva v Ljubljani. Na dnevnem redu je naznanilo predsedstva in volitev v odbore mestnega sveta.

× Sokol Ljubljana-Siška: V petek 27. ob 20. uri predava dr. Pavel Brežnik o francoskem slikarstvu v 18. stoletju z diapozitivi. Po predavanju film »Evino orožje«. Vstopnina Din 3.—.

× Žalosten konec izzivalca. V Strugah pri Makolah sta pobila na tla s kolom Španinger Anton in Lepej Stefan do smrti 25 let starega posestniškega sina Babška Franca. Babšek ju je izzval s klici »auf bikse«. Ko so ga hoteli pomiriti, je Babšek z nožem napadel Španingerja in Lepeja in jima zadal lažje rane. V silobranu sta Španinger in Lepej napadla izzivalca s kolom. Udrihač sta po njem, dokler ni Babšek obležal nezavesten na cesti. Drugo jutro so ga našli ljudje v zadnjih izdihljajih. Še predno so ga pripeljali domov, je umrl.

× Podružnica SVD za Sp. in Zg. Šiško ima svoj redni občni zbor 29. t. m. ob 9. v šišenski šoli, Galska 17.

zamenjal z Jankovo. Obema je šlo za nohte, a stvar bodo pri sodišču že še pojasnili.

Zgovorna Polonica pri Janku ni nič jemala iz torbice in tudi na uro ni gledala ali roženkranc molila, zato je pa tatvina gotova!

Za boglonaj je Janka zagovarjal g. dr. Puc, češ, da je bila Polonica gotovo razburjena zaradi Jankove nadležnosti, ki pa tedaj vendar ni mislil na roženkranc. Gotovo je stvari kako stresla iz torbice. Kar se cerkve tiče, se pa Katrica in mežnar najbrž motita.

Zaradi tatvine v cerkvi na Rakovniku so Janka oprostili, pač so mu pa dali zaradi urice in paternoštra 7 mesecev, ker je bil preveč počasen pri vračanju stvari in je bil tudi že osemkrat kaznovan, da je že več mesecev sedel zaradi tatvine.

Aleš — spretan vnovčevalec hranilnih knjižic

Čevljarskega pomočnika Aleša, ki je doma na Poljanskem, so pripeljali s šutne tam za žabnico na Sorškem polju. Dolže ga, da je Cegnarjevi Mini iz zaprte skrinje na podstrežju ukradel dve odevi, skledo masti, a tudi hranilno knjižico na okroglih 12 tisoč dinarjev, poleg tega pa še 1000 Din gotovine. Ali to še ni vse, saj se je Aleš izdajal tudi za Mininega sina Janka in tako preslepil Adamiča Albina, da mu je knjižico prodal za 58% nominalne vrednosti in dobil na račun 2000 Din.

Aleš je sicer prav za prav vse priznal, vendar kradel ni on,

× Pretresljivo poslovlno pismo. Pred dnevi smo poročali o samomoru 33 let stare Ane Vidovič iz Celja, ki si je s kuhinjskim nožem prerzala na levi strani vrat v Ipavčevi ulici št. 10. Nesrečna žena je bila poročena šele peto leto, bila pa je živčno bolna. Bolezen je izvirala še od mladosti, ko je baje ob neki priliki dobila hud udarec po glavi. Pred samomorom je izpila poldrug liter vina, svojemu možu pa je napisala tole poslovlno pismo: »Ljubi mož, preskrbi mi ta dva otročička, ki sta nedolžna, da sta na svetu!« Pred samomorom je opravila tudi spoved in obhajilo.

× Odrpta noč in dan so groba vrata. V Dol. Logatcu je umrl kmetovalec g. Janez Jurca. V ljubljanski bolnišnici je na Božič umrla ga Marija Ostank, soproga železniškega uradnika v p. — V bolnišnici je umrl tudi g. Florjančič Aleš, železniški vpokojenec. — V Ptujju je na Božič umrla 34 let stara Maccole Marija, soproga policijskega referenta pri sreskem poglavarstvu. — Žalujemo naše sožalje!

temveč je samo stal na straži, ko je kradel neki Franci. Ta Franci mu je res izročil knjižico, da jo je prodal, vendar je pa Aleš dal ves denar njemu in zase obdržal samo 500 Din. Mina ni ničesar vedela o kakem Francitu in Alešu so naložili 7 mesecev. Mina je knjižico dobila nazaj, za ostanek naj pa toži pri civilnem sodišču.

Po sodbi se je Aleš spet pokazal nedolžnega in korajžno vprašal, če lahko denar iztirja od neznanega Francita, ko ga najde. Poučili so ga, da brez skrbi in bo tudi Franci še dobil svoje. Prosil je tudi za mesec dni odloga, vendar so pa presodili, da je sedaj konec čevljarske sezone in bo čez zimo boljše preskrbljen v zaporu.

Maribor

Spionazni proces, ki se je vršil pretekle dni v Beogradu proti mariborskemu gostilničarju Albertu Achtigu, kovinarju Francu Krainzu in še nekaterim drugim Mariborčanom, je vzbudil v Mariboru ogromno zanimanje. Radovednost je potolažena z razglasitvijo obsojbe po kateri so bili obsojeni po členu 42. v. z. Albert Achtig na 15 let, Franc Krainz pa na 20 let težke ječe in na trajno izgubo državljanških pravic.

Na cesti zmrznul. Na cesti med Jelenci in Jarenino so našli mrtvega nekega 60-letnega starega moža, katerega identitete še niso mogli ugotoviti. Ko so ga našli, je bil ves pokrit s snegom. Mož, ki je po zunanem videzu berač, je najbrže med potjo omagal, se onesvestil in preko noči zmrznul.

Sokolsko silvestrovanje bo letos pri Sokolu-Matici v vseh prostorih Narodnega doma. — Silvestrov večer pa priredi tudi Sokol Maribor I. v telovadnici inž. podčastniške šole. Narodno občinstvo se naj polnoštevilno odzove vabilom vrlih Sokolov!

Pohorje med prazniki. Za praznike so bile vse kočje na Pohorju prenapolnjene gostov, večinoma smučarjev. Zanimivo je, da so na Pohorje prihiteli gostje iz Zagreba, Beograda in še oddaljenejših krajev, kar je najboljši dokaz, da postaja Pohorje zelo privlačno za tujece.

Grajski kino. Danes premijera grandioznega vefilma »Devica Johana«. Ob 14. uri matineja: »Nekrotljivi mustang«.

Kino Union. Danes šlager-film »Mazurka« z veliko umetnico Polo Negri v glavni vlogi.

Borza

Curih, 27. dec. Beograd 7.01, Paris 20.30, London 15.1850, New York 308.125, Bruselj 57.90, Milan 24.75, Madrid 42.0750, Amsterdam 208.90, Berlin 123.85, Dunaj 57.50, Stockholm 78.30, Oslo 76.30, Kopenhagen 67.80, Praga 12.76, Varšava 58.—, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.6950, Buenos-Aires 0.8375.

Dnevna pratika

Sobota, 28. decembra. Katoličani: Nedolžni otročiči. Pravoslavni: 15. decembra, Elevt.

Dežurne lekarne v Ljubljani.

Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Kino

Kino Matica: »Križarjic.

Kino Ideal: »Prava ljubezen — slab denar.

Kino Union: »Ljubljence vseh žena.

Kino Sloga: »Raj na zemljic.

Kino Sokol Šiška: »Kralj Mont-Blanca.

Zvočni kino v Ptuj: V soboto 28. t. m. ob 20. in v nedeljo 29. t. m. ob pol 19. in pol 21. zvočni film »Sorell in njegov sin«.

Gledališče

Drama.

Začetek ob 20. uri.

28. dec., sobota: Vesela božja pot. Red C.

29. dec., nedelja: ob 15. uri: Trije vaški svetniki. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20. uri: Moliere. Izven. Znižane cene.

Opera.

28. dec., sobota: Kraljičin ljubljenec. Red A.

29. dec., nedelja: ob 20. uri: Aida. Gostuje dr. Adrian. Izven. Znižane cene.

Vreme

Novi Sad: Oblačno po vsej kraljevini. Malo zjasnilo se bo v severovzhodnih predelih države. Od časa do časa dežuje mestoma po vsej kraljevini. Najnižja temperatura je bila v Zaječaru —2, najvišja v Banjaluki +17 stopinj Celzija.

Prevladovalo bo oblačno vreme, deževalo bo le mestoma. Temperatura bo ostala mila. Solnce vzhaja ob 7.16, zahaja ob 16.03.

Poročilo za smučarje

27. decembra.

Pokljuka, 26. dec.: 1 C, jasni se, severovzhodni veter, 110 cm južnega snega. Smuka dobra. Skakalnica uporabna. — Mojstrana, 24. dec.: jasno, mirno, solčno, na stari podlagi pršič. Smuka dobra. — Kranjska gora: 3 C, barometer stoji mirno, pooblačilo se je, mirno, 40 cm južnega snega. — Rateče-Planica: 3 C, barometer stoji mirno, pooblačilo se je, mirno, 40 cm južnega snega. — Tamar, Krnica, Vršič: 150 cm južnega snega. — Bled-Jezero: 3 C, zelo oblačno, lahka meglica, 8 cm južnega snega. Smuka neugodna. — Bistrica-Boh. jezero: 5 C, zelo oblačno, mirno, 20 cm južnega snega. Smuka neugodna. — Jezersko: 25. dec.: 3 C, oblačno, mirno, 45 cm južnega snega. — Kofce, 24. dec.: —9 C, na 60 cm podlagi 40 cm pršiča, sneži. Smuka prav dobra. — Pohorje: 1 C, jasno, vetrovno, 50 cm južnega snega. Smuka slaba.

Intervencijo države zahteva predsednik Zveze združenj stanovanjskih najemnikov

Ljubljana, 27. dec.

Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 3-II. nadstropje, nam je poslalo izjavo prof. Katunarića, predsednika Zveze združenj stanovanjskih najemnikov, ki je sklical za 5. januar 1936 konferenco vseh stanovanjskih združenj v Jugoslaviji. Vršila se bo v Zagrebu.

Prof. Katunarić je med drugim izjavil:

Zasebno lastnino je treba ščititi, dokler ne škoduje celoti. Ko pa škoduje večini naroda, je potrebno, da država intervenira in da z izrednimi ukrepi odstrani škodo, katero trpi večina državljanov.

Stanovanjska vprašanja je prepustil zakonodajalec samim sebi. Država se je izognila intervenciji v tem vprašanju. Prepustila je rešitev času in zasebni inicijativi. S tem pa, da so si hišni posestniki ustanovili, kartel,

je bil izigran zakon o prosti ponudbi in iskanju. Hišnim posestnikom se je posrečilo, da so obdržali višine najemnin, ki ne ustrezajo našim današnjim razmeram. Zaradi tega zahtevamo intervencijo države v reševanju stanovanjskega vprašanja. Potrebno je:

1. da se spremeni obstoječe razmerje med hišnimi lastniki in stanovanjskimi najemniki;

2. da se omilijo najemnine za gospodarsko slabše sloje z normiranjem višine najemnin po potrebi, razmerah in finančnem stanju najemnika.

Razen maksimiranja najemnin za vsa stanovanja bodo na konferenci v Zagrebu zahtevali tudi zgradbo stanovanj za nezaščitene nižje sloje. Mnogi nižjega sloja stanujejo še vedno po bajtah na polju. Izvedenci bi morali določiti, katera stanovanja so nehigijenska in poskrbeti, da se izpraznijo in obenem zgrade nova stanovanja za nižje sloje.

33 mrtvih in 100 ranjenih Grozna železniška nesreča v Nemčiji

Iz Erfurta poročajo: Na božični večer je ne daleč od postaje Grossen-Behringen pri Erfurtu na Turinškem zavozil brzovlak na mostu preko reke Saale v potniški vlak. Pri nesreči je bilo ubitih 32 ljudi, hudo ranjenih 9, srednje 7, lahko pa 70 oseb. Dve osebi še vedno pogrešajo. Tragika te železniške nesreče je tem večja, ker se je pripetila prav na božični večer, ko so bili vsi vlaki polni potnikov, ki so se vračali v svoje domove. Tudi lokalni vlak iz Grossen-Behringena proti Hallu, ki je trčil v brzih vlak, je bil poln ljudi, ki so hiteli k svojim družinam, da v njih krogu prežive božični večer. Med mrtvimi in ranjenci so skoro izključno le mali ljudje, delavci, obrtniki, trgovski pomočniki in uradniki.

Nesrečo je prvi opazil službojoči uradnik na postaji, ki je takoj alarmiral pristojne oblasti. Nesreča pa se je pripetila v najbolj neprimernem času. Vsi policisti in gasilci, bolničarji in drugi so že praznovali božični večer, tako, da je preteklo precej časa, preden so se vsi, ki so bili klicani na pomoč, zbrali.

Reševanje se je vršilo ob svi-

tu bakel in karbidnih svetilk. Kmalu je bila alarmirana vsa okolica in iz raznih okoliških krajev so vso noč prihajali gasilci in pomožne čete. Tudi oddelek pionirjev je bil na mestu. Ker je bila občinska bolnišnica premajhna za sprejem vseh ranjencev, so improvizirali tudi poljske bolnišnice, ranjence pa, ki so bili zmožni za transport, so prepepljali v bolnišnice v druge kraje.

Kakor so doslej ugotovili, je bil nesreče kriv strojevodja brzega vlaka, ki je vozil mimo dveh signalov, postavljenih na »Stoj!« Eden izmed signalov je bil tisoč metrov daleč od kraja nesreče, drugi pa tik pred krajem, kjer se je pripetila. Strojvodja brzega vlaka je bil sam hudo ranjen. Pri zaslišanju je priznal svojo krivdo. Zdi se, da zaradi mraka ni pravočasno zapazil signala. Razen tega so imeli vlaki zaradi močnega božičnega prometa precejšnjo zamudo. Med žrtvami so samo potniki osebnega vlaka.

Po zadnjih vestih iz Berlina je zahtevala železniška nesreča 33 žrtev. To število se bo pa še povečalo, ker je med ranjenci 10

hudo ranjenih in se bore s smrtjo. Med mrtvimi je tudi vlakovodja lokalnega vlaka. Vlakovodja brzega vlaka je težko ranjen. Po dosedanji preiskavi je on zakrivil nesrečo na ta način, da je hotel zamudo 20 minut nadoknaditi z večjo brzino vlaka, pa je pri tem prezrl signale pred kolodvorom v Gross-Görlingenu. Smrtne žrtve so bile strašno razmrcvarjene. Doslej so ugotovili identiteto 28 žrtev. Nekega potnika lokalnega vlaka je vrglo iz vagona skozi okno. Obvisel je na ograji mostu. 20 minut se je krčevito držal za ograjo nad reko. Po tem so mu pa sile opešale in padel je v vodo. Imel pa je še toliko moči, da je priplaval do obrežja in takoj nato šel reševati svojo ženo, ki je z njim potovala. Našel pa jo je med razvalinami mrtvo. Nacionalno socialistična podporni organizacija je nakazala takoj 10.000 mark kot svojo prvo denarno pomoč za ponesrečence.

Skadarsko jezero se je razlilo. Iz Cetinja poročajo, da se je razlilo Skadarsko jezero in napravilo ogromno škodo vzdolž Reke Crnojeviča in Gornje ter Dolnje Zete. Banske uprava je poslala reševalno moštvo na kraj nesreče, da obvaruje ogrožene ljudi, živino in imetje. Ban je dal komisiji tudi prvo pomoč 16.000 Din za prizadete.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. službe 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

Izposojamo

Gramofone po Din 5.—

Plošče po Din 1.— dnevno

MAJHNO SOBICO

s pečko in kompletno opremljeno s posebnim vodom, za takoj ali po dogovoru iščeta dva skromna gospoda. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Prost poklic«.

DIJAKU NIŽJE-SOLCU

nudim ceneno stanovanje in event. pomoč pri učenju. Cena po dogovoru. Rožna ul. št. 7/L.

Mesto gospodinje k starejšemu gospodu išče dobra kuharica z večletno prakso za takoj. Cenj. ponudbe pod »32 let« na upravo lista.

Oglašuj v Glas naroda!

VINO

ZA PRAZNIKE

Hvar belo . 8.—
Viško črno . 9.—
Cviček . . . 10.—
Silvanec . . 10.—
buteljna vina,
rum, likerje točl
Vinska klet
Mencinger,
Sv. Petra c. 43,
na dvorišču.

Telefon 20-59

suhe drva,
premog in
karboparkete
dobite pri

L. Pogačnik
Boboričeva ulica št. 5

Potrebujemo za naš list

takoj še nekaj vestnih, zanesljivih, urnih in spretnih

KOLPORTERJEV

Zglasite se v upravi našega lista. Nebotičnik.